

Маріупольський державний університет

Кафедра _____ слов'янської філології та перекладу

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. завідувача кафедри

В.Я.Звinyaцьковський

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи наукових досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

напрямок підготовки 035 – Філологія

(шифр і назва напрямку підготовки)

спеціальність 035.03 – Слов'янські мови та літератури (переклад включно)

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація 035.034 – Переклад (українська, російська, польська)

(назва спеціалізації)

факультет грецької філології та перекладу

Робоча програма Основи наукових досліджень для студентів
за напрямом підготовки 035. Філологія , спеціальністю 035.03 – Слов'янські мови та літератури
(переклад включно)
„ 27” серпня 2020 року

Голоцукова Ю.О., к. філол. н., старший викладач кафедри слов'янської філології та перекладу

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри слов'янської філології та перекладу

Протокол від “27” серпня 2020 року № 1

Завідувач кафедри слов'янської філології та перекладу

_____ В.Я. Звисяцьковський

“27” серпня 2020 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>03 – Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
	Напрямок підготовки <u>035 – Філологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>035.034 – Переклад (українська, російська, польська)</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		2-й	-й
Індивідуальне завдання <u>Написання реферату</u> (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,6 самостійної роботи студента – 1,6	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		16 – год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		14 – год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		45 – год.	- год.
Індивідуальні завдання: 9 - год.			
Вид контролю: залік			

Примітка:

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50% аудиторних занять / 50% самостійної і індивідуальної роботи

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою дисципліни «Основи наукових досліджень» є надати студентам знання з питань основ наукових досліджень, створити і розвинути практичні вміння і навички розв'язання реальних задач з постановки, організації, планування і виконання наукових досліджень, а також керування науковотехнічною роботою і колективною науковою творчістю.

Завданнями вивчення дисципліни є вироблення у студентів вміння застосовувати нові методи дослідження, в основі яких знаходяться ідеї і принципи системного підходу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: характеристики основних методів наукового пізнання (індукція, дедукція абдукція) та методологічних моделей (гіпотетико-дедуктивна та емпірична індуктивна); принципи пошуку наукової і патентної інформації в мережі Інтернет та інших мережах і системах; організаційно-технічні заходи щодо впровадження і практичного використання результатів науково-технічної роботи;

вміти: обирати напрямок науково-дослідної роботи; оцінювати актуальність запланованих досліджень; формулювати мету, задачі, визначати об'єкт і предмет дослідження; складати і оформляти реферати, статті, рецензії; застосовувати загальнометодологічні принципи у науковій діяльності; виконувати патентний пошук, розробляти і подавати заявки на одержання патентів.

Результатом вивчення дисципліни є набуття студентами таких компетенцій:

- Розуміння дослідження, його видів;
- Розуміння основ експериментальних досліджень;
- Вміння використовувати моделювання та теоретичні дослідження.

Міжпредметні зв'язки. Вивченню розділів даного курсу допоможуть такі дисципліни, як «Вступ до перекладознавства», «Загальна теорія перекладу», «Переклад з близькоспорідненої мови», «Редагування художніх перекладів», «Основи стилістики та культури мови», «Орфографічний практикум з російської мови», «Орфографічний практикум з української мови», «Практикум перекладу з української мови на російську».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Поняття про науку.

Тема 1. Поняття наукового дослідження. Наука як система знань, основні поняття. Закономірності функціонування та розвитку науки. Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, предмет, мета, завдання, основні форми. Основні види наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.

Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види. Методологія наукових досліджень, види. Поняття методу та методології. Завдання методології. Різновиди та структурні елементи методології. Підходи до обґрунтування та визначення методу та методології. Загальнонаукові принципи дослідження.

Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження: радикальний емпіризм, верифікація, діагностування, надійність. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. Передбачуваність. Планомірність, Цілеспрямованість. Вибірковість. Системність. Вимоги до спостереження. Етапи проведення спостереження. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення. Розмір одиниці вимірювання. Динамічна похибка. Метод вимірювання. Принцип вимірювання. Вимірювальна інформація. Види вимірювальних величин. Порівняння. Узагальнення. Вимоги до порівняння. Види порівнянь. Експеримент. Довготривале, короткочасне, безперервне, дискретне спостереження. Специфіка експерименту. Етапи проведення експерименту. Інші емпіричні методи дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетні опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод “мозкового штурму”, морфологічний метод аналізу, метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і контрольних запитань, морфологічний ящик. Сутність гіпотези, її особливості. Етапи розвитку гіпотези, вимоги, що до неї ставляться. Доведення гіпотези, способи встановлення істини: безпосередній та опосередкований, що використовуються у доведенні гіпотези, особливості та відмінності.

Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження. Сутність теоретичних методів наукового дослідження. Послідовність проведення теоретичних досліджень. Особливість теоретичного дослідження. Порядок використання методів при здійсненні наукового дослідження. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження: аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння, формалізації, абстрагування та моделювання. Поняття моделі, вимоги, які до неї ставляться, види, особливості побудови. Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень. Мета, випадки та вимоги до застосування цих методів при здійсненні наукового дослідження.

Змістовий модуль 2. Організація наукової діяльності.

Тема 1. Зміст та складові науково-дослідного процесу. Основні стадії науково-дослідного процесу. Схема науково-дослідного процесу. Організаційна, дослідна стадії та стадія узагальнення, апробації та реалізації наукових результатів. Процедура вибору наукової проблеми. Критерії вибору теми. Обґрунтування актуальності теми, визначення її місця у науковій проблемі.

Тема 2. Організація науково-дослідного процесу. Організація науково-дослідних робіт. Суть та складові планування наукової діяльності. Програма та плани наукового дослідження. Формулювання теми дослідження. Вивчення стану питання і обґрунтування обраного напрямку дослідження. Мета дослідження. Загальні та конкретні завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Етапи роботи, календарний план роботи. Попередній та остаточний план наукового дослідження, план-проспект наукового дослідження. Основи аналітичної обробки результатів моделювання технічних систем.

Тема 3. Форми відображення результатів наукових досліджень. Форми викладу матеріалів дослідження. Публікації. Функції публікацій. Наукові видання. Науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання. Монографія, автореферат дисертації, препринт, тези доповідей та матеріали наукової конференції, збірник наукових праць. Наукові неперіодичні видання: книга, брошура, наукові збірки, журнали. Види монографій: наукові та практичні. Форми висвітлення підсумків наукової роботи: тези, тези доповіді, реферат. Види рефератів: інформативні, розширені або зведені, наукові. Винахідницька діяльність: патент на винахід (корисну модель), ліцензія.

Тема 4. Академічна доброчесність: розвиток, дотримання та утвердження у середовищі молодих вчених. Академічна доброчесність як визначальний принцип реалізації проекту «Школа молодого вченого – лідера в науці». Академічна доброчесність та наука : спільний рух чи різні шляхи? Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної недоброчесності. Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти (правовий аспект). Якісні чинники розвитку високореєтингових наукових журналів.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Поняття наукового дослідження. Наука як система знань, основні поняття. Закономірності функціонування та розвитку науки. Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, предмет, мета, завдання, основні форми. Основні види наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.	6	1				5						
Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види. Методологія наукових досліджень, види. Поняття методу та методології. Завдання методології. Різновиди та структурні елементи методології. Підходи до обґрунтування та визначення методу та методології. Загальнонаукові принципи дослідження.	6	1				5						

<p>Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження: радикальний емпіризм, верифікація, діагностування, надійність. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. Передбачуваність. Планомірність, Цілеспрямованість. Вибірковість. Системність. Вимоги до спостереження. Етапи проведення спостереження. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення Розмір одиниці вимірювання. Динамічна похибка. Метод вимірювання. Принцип вимірювання. Вимірювальна інформація. Види вимірювальних величин. Порівняння. Узагальнення. Вимоги до порівняння. Види порівнянь. Експеримент. Довготривале, короткочасне, безперервне, дискретне спостереження. Специфіка експерименту. Етапи проведення експерименту. Інші емпіричні методи дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетні опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод “мозкового штурму”, морфологічний метод аналізу, метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і</p>	12	1	1			10						
--	----	---	---	--	--	----	--	--	--	--	--	--

<p>Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження. Сутність теоретичних методів наукового дослідження. Послідовність проведення теоретичних досліджень. Особливість теоретичного дослідження. Порядок використання методів при здійсненні наукового дослідження. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження: аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння, формалізації, абстрагування та моделювання. Поняття моделі, вимоги, які до неї ставляться, види, особливості побудови. Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень. Мета, випадки та вимоги до застосування цих методів при здійсненні наукового дослідження.</p>	12		1			10						
<p>Усього за змістовим модулем 1</p>	35	3	2			30						
<p>Змістовий модуль 2</p>												

<p>Тема 1. Зміст та складові науково-дослідного процесу. Основні стадії науково-дослідного процесу. Схема науково-дослідного процесу. Організаційна, дослідна стадії та стадія узагальнення, апробації та реалізації наукових результатів. Процедура вибору наукової проблеми. Критерії вибору теми. Обґрунтування актуальності теми, визначення її місця у науковій проблемі.</p>	1	1			10					
<p>Тема 2. Організація науково-дослідного процесу. Організація науково-дослідних робіт. Суть та складові планування наукової діяльності. Програма та плани наукового дослідження. Формулювання теми дослідження. Вивчення стану питання і обґрунтування обраного напрямку дослідження. Мета дослідження. Загальні та конкретні завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Етапи роботи, календарний план роботи. Попередній та остаточний план наукового дослідження, план-проспект наукового дослідження. Основи аналітичної обробки результатів моделювання технічних систем.</p>	1	1	1		10					

<p>Тема 3. Форми відображення результатів наукових досліджень. Форми викладу матеріалів дослідження. Публікації. Функції публікацій. Наукові видання. Науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання. Монографія, автореферат дисертації, препринт, тези доповідей та матеріали наукової конференції, збірник наукових праць. Наукові неперіодичні видання: книга, брошура, наукові збірки, журнали. Види монографій: наукові та практичні. Форми висвітлення підсумків наукової роботи: тези, тези доповіді, реферат. Види рефератів: інформативні, розширені або зведені, наукові. Винахідницька діяльність: патент на винахід (корисну модель), ліцензія.</p>	1	1			10						
---	---	---	--	--	----	--	--	--	--	--	--

Тема 4. Академічна доброчесність: розвиток, дотримання та утвердження у середовищі молодих вчених. Академічна доброчесність як визначальний принцип реалізації проекту «Школа молодого вченого – лідера в науці». Академічна доброчесність та наука : спільний рух чи різні шляхи? Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної недоброчесності. Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти (правовий аспект). Якісні чинники розвитку високорейтингових наукових журналів.	1	2	1			9							
Усього за змістовим модулем 2	46	5	2			39							
Модуль 2													
ІНДЗ	9					9							
Усього годин	90	8	4			9	69						

5. Теми семінарських занять

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	-	
2		

6. Теми практичних занять

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1.	Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження: радикальний емпіризм, верифікація, діагностування, надійність. Спостереження як емпіричний метод наукового	1

	дослідження. Передбачуваність. Планомірність, Цілеспрямованість. Вибірковість. Системність. Вимоги до спостереження. Етапи проведення спостереження. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення Розмір одиниці вимірювання. Динамічна похибка. Метод вимірювання. Принцип вимірювання. Вимірювальна інформація. Види вимірювальних величин. Порівняння. Узагальнення. Вимоги до порівняння. Види порівнянь. Експеримент. Довготривале, короткочасне, безперервне, дискретне спостереження. Специфіка експерименту. Етапи проведення експерименту. Інші емпіричні методи дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетні опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод “мозкового штурму”, морфологічний метод аналізу, метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і контрольних запитань, морфологічний ящик. Сутність гіпотези, її особливості. Етапи розвитку гіпотези, вимоги, що до неї ставляться. Доведення гіпотези, способи встановлення істини: безпосередній та опосередкований, що використовуються у доведенні гіпотези, особливості та відмінності.	
2.	Теоретичні методи наукового дослідження. Сутність теоретичних методів наукового дослідження. Послідовність проведення теоретичних досліджень. Особливість теоретичного дослідження. Порядок використання методів при здійсненні наукового дослідження. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження: аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння, формалізації, абстрагування та моделювання. Поняття моделі, вимоги, які до неї ставляться, види, особливості побудови. Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень. Мета, випадки та вимоги до застосування цих методів при здійсненні наукового дослідження.	1
3.	Організація науково-дослідного процесу. Організація науково-дослідних робіт. Суть та складові планування наукової діяльності. Програма та плани наукового дослідження. Формулювання теми дослідження. Вивчення стану питання і обґрунтування обраного напрямку дослідження. Мета дослідження. Загальні та конкретні завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Етапи роботи, календарний план роботи. Попередній та остаточний план наукового дослідження, план-проспект наукового дослідження. Основи аналітичної обробки результатів моделювання технічних систем.	1
4.	Академічна доброчесність: розвиток, дотримання та утвердження у середовищі молодих вчених. Академічна доброчесність як визначальний принцип реалізації проекту «Школа молодого вченого – лідера в науці». Академічна доброчесність та наука : спільний рух чи різні шляхи? Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної недоброчесності. Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти	1

	(правовий аспект). Якісні чинники розвитку високорейтингових наукових журналів.	
--	---	--

7. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	-	-
2		

8. Самостійна робота

№ п/п	Назви тем	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття наукового дослідження. Наука як система знань, основні поняття. Закономірності функціонування та розвитку науки. Поняття наукового дослідження, його основні ознаки та характеристики. Особливості структури наукового дослідження, його об'єкт, предмет, мета, завдання, основні форми. Основні види наукових досліджень. Ефективність наукових досліджень.	5
2	Тема 2. Методологія наукових досліджень та її види. Методологія наукових досліджень, види. Поняття методу та методології. Завдання методології. Різновиди та структурні елементи методології. Підходи до обґрунтування та визначення методу та методології. Загальнонаукові принципи дослідження.	5
3	Тема 3. Поняття та загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження. Загальна характеристика емпіричних методів наукового дослідження: радикальний емпіризм, верифікація, діагностування, надійність. Спостереження як емпіричний метод наукового дослідження. Передбачуваність. Планомірність, Цілеспрямованість. Вибірковість. Системність. Вимоги до спостереження. Етапи проведення спостереження. Емпіричні методи: вимірювання, порівняння, узагальнення Розмір одиниці вимірювання. Динамічна похибка. Метод вимірювання. Принцип вимірювання. Вимірювальна інформація. Види вимірювальних величин. Порівняння. Узагальнення. Вимоги до порівняння. Види порівнянь. Експеримент. Довготривале, короткочасне, безперервне, дискретне спостереження. Специфіка експерименту. Етапи проведення експерименту. Інші емпіричні методи дослідження: опитування, опитування-інтерв'ю, анкетні опитування, бесіда, рейтинг, експертна оцінка, метод колективних експертних оцінок, метод "мозкового штурму", морфологічний метод аналізу, метод семикратного пошуку, метод асоціацій та аналогій, метод колективного блокнота і контрольних запитань, морфологічний ящик. Сутність гіпотези, її особливості. Етапи розвитку гіпотези, вимоги, що до неї ставляться. Доведення гіпотези, способи встановлення істини: безпосередній та опосередкований, що використовуються у доведенні гіпотези, особливості та відмінності.	10

4	Тема 4. Теоретичні методи наукового дослідження. Сутність теоретичних методів наукового дослідження. Послідовність проведення теоретичних досліджень. Особливість теоретичного дослідження. Порядок використання методів при здійсненні наукового дослідження. Характеристика основних теоретичних методів наукового дослідження: аналізу та синтезу, індукції та дедукції, порівняння, формалізації, абстрагування та моделювання. Поняття моделі, вимоги, які до неї ставляться, види, особливості побудови. Особливості логічного та хронологічного підходів при проведенні теоретичних досліджень. Мета, випадки та вимоги до застосування цих методів при здійсненні наукового дослідження.	10
5	Тема 1. Зміст та складові науково-дослідного процесу. Основні стадії науково-дослідного процесу. Схема науково-дослідного процесу. Організаційна, дослідна стадії та стадія узагальнення, апробації та реалізації наукових результатів. Процедура вибору наукової проблеми. Критерії вибору теми. Обґрунтування актуальності теми, визначення її місця у науковій проблемі.	10
6	Тема 2. Організація науково-дослідного процесу. Організація науково-дослідних робіт. Суть та складові планування наукової діяльності. Програма та плани наукового дослідження. Формулювання теми дослідження. Вивчення стану питання і обґрунтування обраного напрямку дослідження. Мета дослідження. Загальні та конкретні завдання дослідження. Вибір методів дослідження. Етапи роботи, календарний план роботи. Попередній та остаточний план наукового дослідження, план-проспект наукового дослідження. Основи аналітичної обробки результатів моделювання технічних систем.	10
7	Тема 3. Форми відображення результатів наукових досліджень. Форми викладу матеріалів дослідження. Публікації. Функції публікацій. Наукові видання. Науково-дослідні та джерелознавчі наукові видання. Монографія, автореферат дисертації, препринт, тези доповідей та матеріали наукової конференції, збірник наукових праць. Наукові неперіодичні видання: книга, брошура, наукові збірки, журнали. Види монографій: наукові та практичні. Форми висвітлення підсумків наукової роботи: тези, тези доповіді, реферат. Види рефератів: інформативні, розширені або зведені, наукові. Винахідницька діяльність: патент на винахід (корисну модель), ліцензія.	10
8	Тема 4. Академічна доброчесність: розвиток, дотримання та утвердження у середовищі молодих вчених. Академічна доброчесність як визначальний принцип реалізації проекту «Школа молодого вченого – лідера в науці». Академічна доброчесність та наука : спільний рух чи різні шляхи? Синергія науковця та програмних засобів перевірки наукових робіт як вирішальний фактор виявлення проявів академічної недоброчесності. Плагіат: проблеми виявлення та засоби попередження. Авторські права учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти (правовий аспект). Якісні чинники розвитку високореєтингових наукових журналів.	9
	Усього	69

9. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Написання реферату.

10. Методи навчання: конспекти лекцій, підручники, конспектування наукових посібників, статей, виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

11. Методи контролю: оцінювання практичних робіт, контроль самостійної роботи студентів, модульна контрольна робота, тестування.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування і самостійна робота									Сума	
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2						
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	ІНДЗ		
1	2	3	4	1	2	3	4		100	
40				45				15		

Шкала оцінювання: національна і ECTS

Сума балів за всіма видами навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	не задовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не задовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

Конспекти лекцій, науково-методичні посібники, наукові журнали.

14. Рекомендована література

Основна література

1. Панішев А.В. Методологія наукових досліджень : навч. посібник / А.В. Панішев. – Ж. : ЖДТУ, 2013. – 148с.
2. Петрук В.Г. Основи науково-дослідної роботи / В.Г. Петрук, Є.Т. Володарський, В.Б. Мокін .- Вінниця, 2006.- 144с.

Допоміжна література

1. Гаврилов Е.В. Технологія наукових досліджень і технічної творчості / Гаврилов Е.В., Дмитриченко М.Ф., Доля В.К. – К.: Знання України, 2007. – 318с.
2. Крисоватий А.І. Методологія, методика та організація наукових досліджень: Навч. посіб. / Крисоватий А.І., Панасюк В.М., Гавришко В.Л. – Тернопіль: ТОВ „Лілея”, 2005. – 150с.
3. Єріна А.М. Організація вибіркового обстеження: Навч. посібник. / А.М. Єріна. – К.: КНЕУ, 2004. – 127с.
4. Ковальчук В.В. Основи наукових досліджень: Навч. Посібник. – Вид. 2-е, доп. і перероб. / В.В. Ковальчук, Л.М. Моїсєєв. – К.: Видавничий дім „Професіонал”, 2004. – 208с.
5. Пілюшенко В.Л. Наукове дослідження: організація, методологія, інформаційне забезпечення: Навч. посіб./ Пілюшенко В.Л., Шкрабак І.В., Славенко Е.І. – К.: Лібра, 2004. – 344с.
6. Крушельницька О.В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. / О.В. Крушельницька – К. : Кондор, 2003. – 192с.
7. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень: Підручник / М.Т. Білуха. – К.: АБУ, 2002. – 480с.
8. Правила складання і подання заявки на винахід та заявки на корисну модель// Інтелектуальна власність. – 2001. - №3.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]: [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Київ: НБУВ, 2013-2015. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua – Назва з екрана.
2. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НПБ України]. – Електронні дані (803438 записів). – Київ: Нац. парлам. б-ка України, 2002-2015. – Режим доступу: catalogue.nplu.org . – Назва з екрана.
3. Український інститут інтелектуальної власності [Електронний ресурс]: [Вебсайт]. – Електронні дані. – Київ: УІПВ, 2017. – Режим доступу: <http://www.uipv.org> – Назва з екрана.